

פרשת חיי שרה

ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון בארץ כנען ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכתה (כג ב)

מפרש"י על הפסוק מה טעם נקרא קרית ארבע, על שם ארבעה ענקים שהיו שם: אחימן, ששי, תלמי ואביהן, פירוש שני של רש"י על שם ארבעה זוגות שנקברו שם;

ה"כלי יקר" מפרש בדרך שונה, קודם, לקרית ארבע היו ארבעה שמות, והם: אשכול, ממרא, קרית ארבע, חברון.

ולאחר מכן היא נקראת בארבעה שמות מכיוון שמקום זה "הוקצה" לקברות, על כן נקרא בארבעה שמות המורים על ארבע דרכים שהמיתה מצויה בהן, ואלו הם:

1. יש מיתה שאדם מת בחטאו, כמו שכתוב בבמדבר (כז, ג) "כי בחטאו מת".
2. יש מיתה בעוון אחרים כמו בנים שנתפסים בעוון אביהם וצדיק הנתפס בעוון הדור.
3. יש שימותו בלי עוון אלא מצד המידה הטבעית, פירוד ארבעת היסודות, וכל מורכב סופו להיפרד.
4. מיתת נשיקה מיתת צדיקים שמתים בנשיקה (לשון נשיקה זה לשון חיבור) וענין מיתה זו שכאשר תעלה מחשבתה ונשמתה ותדבק למעלה בשכל הפועל, כיוון שעלתה שוב לא תרד, כי תישאר הנשמה "מחוברת".

וכנגד כל דרך באו ארבעת השמות של העיר חברון.

ממרא כנגד (1) אדם שמת בחטאו, מלשון "ממרים הייתם עם ד' (דברים, ט, ז) ".

אשכול כנגד (2) המת בעוון אחרים, הנעשים שכולים ממנו, כי הקובר בניו קרוי שכול כמו שנאמר "למה אשכל גם שניכם יום אחד" (בראשית, כז, מה), כי החוטא נקרא אשכול, בשל השכול.

קרית ארבע כנגד (3) המיתה הטבעית ופירוד ארבעת היסודות.

חברון כנגד (4) מיתת הנשיקה והחיבור.

ובא הכתוב לומר שמיתת שרה לא היתה מצד שני סוגי מיתה (1, 2) הראשונים, שיש בהם צד עוון, אלא מצד שני הסוגים האחרונים, שאין בהם צד עוון שכן כתוב בפסוק "ותמת שרה בקרית ארבע היא חברון" והזכיר הכתוב דוקא שתי מיתות אלו, שאין בהם צד עוון אלא מיתה מסוג פירוד ארבעת היסודות ומיתה מסוג מיתת נשיקה.